

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 581)

**Rize Milletvekili A. Mesut Yılmaz ve 15 Arkadaşının, Seçimlerle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve 19 uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde Uygulanacak Hükümler Hakkında Kanun Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu
(2/586)**

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Seçimlerle ilgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve 19 uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde Uygulanacak Hükümler Hakkında Kanun Teklifimiz ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederiz.

Saygılarımızla.

21.8.1991

A. Mesut Yılmaz
Rize

Kadir Demir
Konya

Şakir Şeker
Sivas

Kerem Güneş
Kars

Erol Zeytinoglu
Eskişehir

Necat Eldem
İstanbul

Seçkin Fırat
Bolu

İhsan Nuri Topkaya
Ordu

M. Cümhur Ersümer
Çanakkale

Rıza Şimşek
Erzurum

Pertev Aşçıoğlu
Zonguldak

İsmet Oktay
Eskişehir

Kudret Bölüköçü
Balıkesir

Cemal Özbilen
Kırklareli

Selahattin Mumcuoğlu
Van

Rıfık Yaylalı
Erzurum

GENEL GEREKÇE

XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçimlerinde uygulanmak üzere Genel Seçim kanunlarında günün şartlarına uygun olarak değişiklikler yapmak gereği hâsıl olmuştur.

Kanun teklifi bu amaçla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Seçim işlerinde çalışan görevlilerinin yevmiyeleri sarfettikleri mesai dikkate alınarak artırılmaktadır.

Madde 2. — Madde ile 2839 Sayılı Kanunun 12 nci maddesinde değişiklik yapılmaktadır. Bu değişiklikle seçim çevrelerinde gösterilecek milletvekili aday sayısı yeniden belirlenmiştir. Buna göre, o seçim çevresinden çıkacak milletvekili sayısının iki katı aday gösterilecektir.

Madde 3. — 2839 Sayılı Kanunun 12 nci maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak, yeterli aday göstermeyen siyasî partiler için yapılacak işlem gösterilmiştir.

Madde 4. — 2839 Sayılı Kanunun 12 nci maddesinde yapılan değişikliğe paralel olarak aynı Kanunun 14 üncü maddesinde değişiklik yapılmaktadır.

Madde 5. — Madde, XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde kamu görevlilerinin istifalarının kabulü Siyasî Partilerin hangi seçim çevresinde hangi usul ve esaslarla aday tespiti yapacaklarının bildirilmesi ile gümrük kapılarında yapılacak oy verme işlemi ve seçimlerle ilgili diğer sürelerin icabında kısaltılmak suretiyle tespit ve ilanı ile adli teşkilat kurulmamış ilçelerde seçim işlemlerinin hangi ilçe seçim kurullarınca yürütüleceği ve oy pusulalarının bastırılması hususlarını belirlemede Yüksek Seçim Kurulu yetkili kılınmaktadır.

Madde 6. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçimi için sandık seçmen listelerinin güncelleştirilmesi düzenlenmektedir.

Madde 7. — Maddede XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde, bağımsız adaylara birleşik oy pusulasında yer verilmemesi ve bunların oy pusulalarını kendileri tarafından basturmaları esası getirilmektedir.

Madde 8. — Geçici olarak XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde uygulanmak üzere, 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen seçim çevresi barajı, iki ve üç ile kontenjan aday gösterilen dört milletvekili çıkaracak seçim çevreleri için düşünülmekte ve % 25 olarak tespit edilmektedir. Bunların dışındaki kontenjan aday gösterilen beş milletvekili çıkaracak seçim çevrelerinde çevre barajının % 20 olarak uygulanacağı 4-5 ve 6 milletvekili çıkan yerlerde ise seçim çevresi barajı milletvekili seçimi kanununun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrasında gösterilen oranlar uygulanacaktır.

Madde 9. — Birleşik oy pusulalarının şekil ve muhteviyatı düzenlenmektedir.

Madde 10. — Madde ile XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde tercihli oy kullanmak isteyen seçmenin tercihini yalnızca bir aday için kullanabilmesi, tercihini kullandığı siyasal parti adayları dışında başka siyasal parti adayına da tercih yapması veya tercihi adaya ayrılan bölüm dışına veya birden fazla aday için kullanması durumunda, bu şekildeki tercih işaretlelerinin oy pusulasını geçersiz kılmaması ve tercihler dikkate alınmaksızın ilgili partiye verilmiş oy sayılması esası getirilmektedir.

Madde 11. — Madde ile sadece XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde uygulanmak şartıyla 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 35 inci maddesinin (a) bendinin 2 numaralı fıkrasında gösterilen % 25 tercihli oy oranı, tercihli oy alanların ön sıraya geçmesini kolaylaştırmak için % 15 olarak değiştirilmiştir. Ayrıca milletvekillerinin ilgili partilere dağıtımına ilişkin esaslar düzenlenmektedir.

Madde 12. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde, seçimlerle ilgili kanunların bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin de uygulanacağı esası getirilmektedir.

Madde 13. — Maddede XIX uncu Dönem Milletvekili Seçiminde seçim giderlerinin karşılanabilmesi için Maliye ve Gümrük Bakanlığına aktarma yapması hususunda yetki verilmiştir.

Madde 14. — Maddede, XIX uncu Dönem Milletvekili Seçiminde millî iradenin daha iyi tecelli etmesi için, seçime iştiraki teşvik amacıyla mazeretsiz oy kullanmayanlara verilecek para cezası belirlenmektedir.

Madde 15. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde siyasal partilere 31.12.1991 tarihine kadar tüzüklerinde değişiklik yapma yetkisi tanınmaktadır.

Madde 16. — Ön seçimle ilgili aday sayısında 2839 sayılı Kanunun bu Kanunla değişik 12 nci maddesinin göz önüne alınacağı belirtilmektedir.

Madde 17. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçimi için oy verme günü tespit edilmiştir.

Madde 18. — Yürürlükle ilgilidir.

Madde 19. — Yürütmeye ilgilidir.

Anayasa Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa Komisyonu

Esas No. : 2/586

Karar No. : 40

23.8.1991

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 23.8.1991 tarihinde Komisyonumuza gönderilen Rize Milletvekili A. Mesut Yılmaz ve 15 Arkadaşının Seçimlerle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve 19 uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde Uygulanacak Hükümler Hakkında Kanun Teklifi, Komisyonumuzun 23.8.1991 tarihli toplantısında, Genel Kurul'ca da onaylanan Danışma Kurulunun 22.8.1991 tarihli 3 sayılı tavsiyesi doğrultusunda, İçtüzüğü'nün 37 nci maddesine göre Adalet Bakanı da bulunduğu halde incelenmiştir.

Komisyonumuz teklifi ve gerekçesini olumlu bulmuş, maddelerinin görüştülmesini kabul etmiştir.

Komisyonumuz, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ve 19 uncu maddelerini aynen kabul edilmiştir.

Komisyonumuz teklifin 9 ve 10 uncu maddelerinin sadece 19 uncu Dönem Milletvekili seçimlerinde kullanılacağını göz önüne alarak bu çerçevede maddelerinin baş kısımlarına "19 uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde" ibarelerini eklemiştir. Ayrıca teklifin 9 uncu maddesi ile düzenlenen 2839 Sayılı Kanununun 26 nci maddesinin 2 nci fıkrasının (b) bendinin ilk cümlesinden "ve bağımsız aday varsa siyasi partiler ve bağımsız adaylar" ibaresi 7 nci maddeye uygun olması bakımından madde metninden çıkartılmıştır.

Raporumuz, Genel Kurulun Onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Kâmil T. Coşkunoğlu

Ankara

Sözcü

Mehmet Onur

Kahramanmaraş

Üye

M. Sezai Pekustu

Ankara

Üye

Ahmet Nezdin

Sakarya

Muhalefet şerhim eklidir.

Başkanvekili

Levin Barlas

Adana

Kâtip

Naim Geylani

Hakkâri

Üye

Cengiz Dağyar

Antalya

Üye

İlhan Aşkın

Bursa

Üye

Faik Tarıncıoğlu

Bitlis

Muhalefet şerhim eklidir.

Üye

Hüdaî Oral

Denizli

Erken seçime evet fakat teklifin tamamına muhalifim

Muhalefet şerhim eklidir.

Üye

Ahmet Ersin

İzmir

Muhalefet şerhim eklidir.

Üye

Abdülmecit Yağan

Kayseri

Üye

Alaattin Fırat

Muş

Üye

Yılmaz Altuğ

Sivas

Üye

Ahmet Avcı

Uşak

Üye

A. Sedat Doğan

Adana

Muhalefet şerhim eklidir.

Üye

Erdoğan Yetenç

Manisa

8 inci maddede değişiklik önerileri oya sunulmamış ve görüşülmemiştir. Ayrıca yasanın tamamına muhalifim.

Üye

H. Sabri Keskın

Kastamonu

Üye

M. Fuat Yazıcı

Manisa

Üye

Yaşar Tıpçı

Sinop

Muhalefet şerhim eklidir.

Üye

Özer Gürbüz

Sinop

Muhalefet şerhim eklidir.

Üye

Güneş Müftüoğlu

Zonguldak

Muhalefet şerhim eklidir.

KARŞIOY YAZISI

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

21.8.1991 tarihli Rize Milletvekili Mesut Yılmaz ve 130 arkadaşı tarafından verilen seçimlerle ilgili olarak "Seçimlerle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde Uygulanacak Hükümler Hakkında Kanun Teklifi ve bu teklif üzerinde 23.8.1991 tarihinde Anayasa Komisyonunda yapılan görüşmeler sonunda düzenlenen raporla ilgili olarak görüşlerimizi sunuyoruz.

1. ESAS İTİBARIYLA ERKEN SEÇİME TARAFTARIZ VE BU YOLDAKİ TEKLİFLERE KARŞI DEĞİLİZ.

2. Ancak Seçimlerle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde Uygulanacak Hükümler Hakkında Kanun Teklifinin metin ve içerikleri Anayasaya, yasalara ve İçtüzüğe aykırı olduğu için tüm metinlere ve metinlerin seçimlerin yapılması ile ilgili sistem ve usullerine muhalifiz. Şöyle ki;

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 581)

Anayasanın 67 ve 68. maddelerindeki siyasi partilerle ilgili maddelerine ve keza Anayasanın seçimlerin yenilenmesi ile ilgili 104 ve 116. maddelerine ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 6. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından seçimin yenilenmesi kararı verilmiş ise Meclisin seçimin yapılacağı tarihi belirleyeceğine, yenileme kararının bu kararın verildiği günden sonra gelen 90. gününü takip eden ilk pazar günü oy verileceğine dair 8. maddesine ve

Tercihin tek olup, seçim hukukuna eşitlik ve adalet anlayışına ve demokratik esaslara aykırı olması ve gümrüklerde yapılacak oylamada seçmenlerin tercih haklarının bulunmaması nedeniyle bir hakkın iptali içerdiğine bulunmasına ve

Her türlü TRT dışında radyo-televizyon istasyonları neşriyatının Yüksek Seçim Kurulunun denetimi altında bulunmasına dair verdiğimiz, 52. maddeye ek fıkra ilave edilmesine dair önerenin Bakan tarafından cevap dahi verilemeden Komisyonca münakaşa mevzuu dah yapılmaksızın reddedilmesi,

Yasanın bu şekliyle uygulamasının Teklifi yapan iktidar partisinin çıkarları istikametinde sonuç doğurması amacına yönelik bir görüşme zemini hazırlanmış olmasına,

Barajlarla gerek ülke, gerek bölge halk iradesini ve seçmen iradesinin Parlamenteoya yansımalarına engel olunmasına,

Ve huzur içinde halkın iradesinin eşit şartlar içinde kullanılmasını engellemek için Teklifin Anayasaya aykırı hükümler taşımasına,

Ve demokratik hukuk devleti ve demokratik sistemin dışında meşruiyet sınırını aşan mülahazaların Komisyonunda ileri sürülmesine,

Ve hukukî kuruluşunu tamamlamış tüm partilerin seçime katılmasını engellleyen hükümler taşıması nedenleriyle Anayasaya aykırı bir içerik taşıyan gerek kanun teklifine, gerekse Komisyon Raporuna muhalifiz. 23.8.1991

Hüdaî Oral

Denizli

Ahmet Ersin

İzmir

Özer Gürbüz

Sinop

A. Sedat Doğan

Adana

MUHALEFET ŞERHİ

Seçimlerle ilgili bazı kanunlarda değişiklik yapılması ve 19 uncu Dönem Milletvekili seçimlerinde uygulanacak hükümler hakkındaki kanun teklifini, 19 uncu Dönem Milletvekili Genel Seçimini 20 Ekim'de yapılmasını sağlayacak maddelerine aşağıdaki muhalefet şerhlerimiz dışında, tamamen katıldığımızı arz ederiz.

Yaşar Topçu
Sinop

Güneş Müftüoğlu
Zonguldak

Ahmet Neidim
Sakarya

1. İki misli aday gösterme mecburiyeti demokratik değildir ve Anayasaya aykırıdır.
2. % 15 barajlı, tek kişilik tercih keza, Anayasaya aykırı ve ülke birliğini zedeleyici çekişmelere sebebiyet vereceği için, uygun değildir.
3. Genel seçim barajı mevcutken, ayrıca çevre barajı konulması hem büyük oranda oy kaybına sebep olmakta, hem de demokratik bir nitelik taşımamaktadır.
4. Oy kullanmayanlara konulmuş olan ceza ve bunun artırılmış olması da seçmenin ceza tehdidi ile sandık başına getirilmesi sonucu doğurmaktadır ki, bunu da oy kullanma hakkının özüne ve demokratik ilkelere uygun düşmemektedir.

**RİZE MİLLETVEKİLİ A. MESUT YILMAZ VE 15 ARKADAŞININ TEKLİF
ETTİĞİ METİN**

**Seçimlerle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve XIX uncu Dönem Milletvekili
Genel Seçiminde Uygulanacak Hükümler Hakkında Kanun Teklifi**

BİRİNCİ BÖLÜM

298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununda Değişiklik Yapan Hükümler

MADDE 1. — 298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 182 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan (15 000 lira) ibareleri (75 000) lira olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2. — 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 12 nci maddesinin ikinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Şu kadar ki, bu partilerin katıldıkları her seçim çevresinin o bölgede varsa kontenjanı çıktuktan sonra çıkaracağı milletvekili sayısının iki katı kadar aday göstermeleri şarttır.”

MADDE 3. — 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Herhangi bir sebeple iller toplamının en az yarısında 12 nci maddede öngörülen sayı kadar aday göstermemiş olan veya bu illerin seçim çevrelerinin herhangi birinde 12 nci maddede öngörülen sayıdan eksik aday göstermiş bulunan siyasî partilerin genel merkezlerindeki yetkili organlarına Yüksek Seçim Kurulu tarafından, eksiklerin derhal tamamlaması lüzumu bildirilir.”

MADDE 4. — 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 14 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Siyasî partiler tarafından iller toplamının yarısından fazlasında 12 nci maddede öngörülen sayı kadar aday gösterilmiş olmakla beraber yarıyı geçen seçim çevrelerinin bir veya bir kaçında eksik aday gösterilmesi halinde, Yüksek Seçim Kurulunca o partinin genel merkezindeki yetkili organlarına aday listelerinin tamamlanması lüzumu bildirilir.”

İKİNCİ BÖLÜM

XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçimi ile İlgili Özel Hükümler

MADDE 5. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde; aday olabilmek için kamu görevlilerinin istifaları ve bu istifaların kabulü, Siyasî Partilerin hangi seçim çevrelerinde hangi usul ve esaslarla aday tespiti yapacaklarının bildirilmesi ile gümrük kapılarında yapılacak oy verme işlemi ve bunlarla ilgili süreleri ve kanunlardaki seçimlerle ilgili diğer süreleri oy verme gününü esas alarak icabında kısaltmak suretiyle tespit ve ilana, yeni teşkil olunan ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar adf teşkilat kurulmamış bulunan ilçelerin seçim iş ve işlemlerinin hangi ilçe seçim kurullarınca yürütüleceğine ve kullanılacak oy pusulalarının gerektiğinde uygun göreceği il seçim kurulları vasıtasıyla bastırmaya ve sandık kurullarına gönderilecek oy pusulalarını ihtiyacı dikkate alarak uygun göreceği adetlerle paketlenmesine karar vermeye Yüksek Seçim Kurulu yetkilidir.

ANAYASA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Seçimlerle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına ve XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde Uygulanacak Hükümler Hakkında Kanun Teklifi

BİRİNCİ BÖLÜM

298 Sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun ile 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununda değişiklik yapan hükümler.

MADDE 1. — Teklifin 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Teklifin 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Teklifin 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçimi İle İlgili Özel Hükümler

MADDE 5. — Teklifin 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Rize Milletvekili A. Mesut Yılmaz ve 15 Arkadaşının Teklif Ettiği Metin)

MADDE 6. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar bilgisayar desteğinde merkezden düzenlenen il ve ilçelere ait seçmen kütüğünden çıkarılan sandık bölgesi askı listeleri diğer il ve ilçelerde ise 26.3.1989 tarihinde yapılan mahallî idareler ile mahalle muhtarlıkları ve ihtiyar heyetleri seçimlerinde kullanılan sandık seçmen listeleri güncelleştirilmek suretiyle kullanılır.

MADDE 7. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde bağımsız adaylara birleşik oy pusulasında yer verilmez.

Bağımsız adaylar oy pusulalarını Yüksek Seçim Kurulunun tayin edeceği ebat, şekil ve miktarda kendileri bastırarak ilan edilen süre içerisinde il seçim kurullarına teslim ederler.

MADDE 8. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde; iki, üç milletvekili çıkaracak seçim çevreleri ile kontenjan adayı gösterilen dört milletvekili çıkacak seçim çevrelerinde, 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 34 üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen seçim çevresi barajı % 25, kontenjan adayı gösterilen beş milletvekili çıkaracak seçim çevrelerinde çevre barajı % 20 olarak uygulanır ve bu seçim çevrelerinde kullanılan geçerli oyların yukarıda bahsedilen oranlardan azını alan siyasi partilere ve bağımsız adaylara milletvekili tahsis edilmez.

MADDE 9. — 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“b) Birleşik oy pusulasının en üstüne “siyasî partiler” ve bağımsız aday varsa “siyasî partiler ve bağımsız adaylar” ibaresi yazılır. Bu ibarenin altına, seçime katılan siyasî parti temsilcileri huzurunda Yüksek Seçim Kurulu tarafından çekilen kura sırasına göre, en başta ve ortada partinin özel işareti, özel işaretinin altında kısaltılmış adı, onun altında da tam yazı halinde adı, belirli bir aralık veya çizgiden sonra çapı iki santimetre olan bir boş daire basılır ve bütün bunların altı çift çizgi ile çizilir. Bu çizginin altına o partinin kesinleşen aday listesinde yer alan adaylarının ad ve soyadları; aldıkları sıra numarasına göre yazılır ve her adayın adının üzerine yukarıda tarif edilen boş daire basılır, her adayın arası tek çizgi ile çizilir. Kontenjan adayı bulunan seçim çevrelerinde listenin altı çizildikten sonra “Kontenjan adayı” ibaresi, bunun da altına o partinin kontenjan adayının ad ve soyadı yazılır.”

MADDE 10. — 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 28 inci maddesinin (b) bendi ile beş ve altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde uygulanır.

“b) “Evet” mührünü tercih ettiği bir siyasî partiye ait özel daire içine basmakla birlikte, bu partiye ait aday listesinden seçilmesini istediği sadece bir adayın, adı üzerindeki dairenin de bulunduğu adaya ait özel bölüme “Evet” mührünü basmak”

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 6. — Teklifin 6 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Teklifin 7 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Teklifin 8 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde, 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 26 ncı maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde uygulanır.

“b) Birleşik oy pusulasının en üstüne “siyasal partiler” ibaresi yazılır. Bu ibarenin altına, seçime katılan siyasal parti temsilcileri huzurunda Yüksek Seçim Kurulu tarafından çekilen kura sırasına göre, en başta ve ortada partinin özel işareti, özel işaretinin altında kısaltılmış adı, onun altında da tam yazı halinde adı, belirli bir aralık veya çizgiden sonra çapı iki santimetre olan bir boş daire basılır ve bütün bunların altı çift çizgi ile çizilir. Bu çizginin altına o partinin kesinleşen aday listesinde yer alan adaylarının ad ve soyadları; aldıkları sıra numarasına göre yazılır ve her adayın adının üzerine yukarıda tarif edilen boş daire basılır, her adayın arası tek çizgi ile çizilir. Kontenjan adayı bulunan seçim çevrelerinde listenin altı çizildikten sonra “Kontenjan adayı” ibaresi, bunun da altına o partini kontenjan adayının ad ve soyadı yazılır.”

MADDE 10. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 28 inci maddesinin (b) bendi ile beş ve altıncı fıkraları aşağıdaki şekilde uygulanır.

“b) “Evet” mührünü tercih ettiği bir siyasal partiye ait özel daire içine basmakla birlikte, bu partiye ait aday listesinden seçilmesini istediği sadece bir adayın, adı üzerindeki dairenin de bulunduğu adaya ait özel bölüme “Evet” mührünü basmak”

(Rize Milletvekili A. Mesut Yılmaz ve 15 Arkadaşının Teklif Ettiği Metin)

“Seçmen oyunu yukarıdaki (b) bendinde belirtilen şekilde kullanmış ise, “Evet” mühürü bastığı siyasî parti adaylarından istediğinin adı üzerinde bulunan boş dairenin de bulunduğu bölüme mühür basarak tercihini kullanmış sayılır. Ancak, seçmen bu tercih hakkını bir aday için kullanmak zorundadır.

Tercihin yukarıdaki hükümlere uyulmadan konulması halinde tercih o oy pusulasını geçersiz kılmaz. Ancak oy pusulası, yapılmış olan tercihler dikkate alınmaksızın ilgili parti lehine verilmiş bir oy sayılır.”

MADDE 11. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde, 2839 Sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 35 inci maddesinin (a) bendinin (2) numaralı fıkrası ile (b) ve (c) bentleri yerine aşağıdaki hükümler uygulanır:

Listedeki adaylardan herhangi birinin aldığı geçerli tercih sayısı, siyasî partinin o seçim çevresinde aldığı tüm geçerli oyların % 15 oranını aştığı takdirde; bu oranı aşanlar itibarıyla en çok tercih sayısı alandan başlamak üzere, sırasıyla o partiden milletvekilliğine seçilenler tespit edilir. Bahse konu oranı aşanların sayısı partinin o seçim çevresinden çıkaracağı milletvekili sayısına ulaşmadığı takdirde, eksik kalan miktardaki aday parti listesindeki sıraya göre seçilmiş olur. O partinin son milletvekilliği için tercih sayılarının eşit olması halinde parti listesinde daha önde bulunan aday seçilmiş sayılır.

Tercih kullanılmak suretiyle o siyasî partiye verilen geçerli tercihlî oy pusulalarında herhangi bir adaya verilen tercih sayısının yukarıdaki fıkrada gösterilen oranı bulmaması halinde ise; tercih sayıları dikkate alınmayıp o partiden milletvekilliğine seçilenler parti listesindeki sıraya göre tespit edilir.

MADDE 12. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde, seçimlerle ilgili kanunların bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri uygulanır.

MADDE 13. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçimi sebebiyle kanunların gerekli kıldığı giderleri karşılamak üzere yeterli ödenek, ilgili kuruluş bütçelerine Maliye ve Gümrük Bakanlığınca aktarılır.

MADDE 14. — Seçmen kütüğünde kaydı ve sandık listesinde oy kullanmak yeterliği bulunduğu halde XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçimine hukukî veya fiilî mazaretleri olmaksızın katılmayanlara, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 63 üncü maddesinde gösterilen para cezası ellibin lira olarak uygulanır.

MADDE 15. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 31.12.1991 tarihine kadar siyasî partilerin merkez karar ve yönetim kurulları gerekli gördükleri tüzük değişikliklerini yapmaya yetkilidir.

MADDE 16. — XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçiminde Siyasî Partilerin yapacakları ön seçimlerde tespit edecekleri aday sayısında 2839 sayılı Kanunun 12 nci maddesi göz önüne alınır.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

“Seçmen oyunu yukarıdaki (b) bendinde belirtilen şekilde kullanmış ise, “Evet” mührü bastığı siyasi parti adaylarından istediğinin adı üzerinde bulunan boş dairenin de bulunduğu bölüme mühür basarak tercihini kullanmış sayılır. Ancak, seçmen bu tercih hakkını bir aday için kullanmak zorundadır.

Tercihin yukarıdaki hükümlere uyulmadan konulması halinde tercih o oy pusulasını geçersiz kılmaz. Ancak oy pusulası, yapılmış olan tercihler dikkate alınmaksızın ilgili parti lehine verilmiş bir oy sayılır.”

MADDE 11. — Teklifin 11 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Teklifin 12 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Teklifin 13 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Teklifin 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Teklifin 15 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Teklifin 16 ncı maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Rize Milletvekili A. Mesut Yılmaz ve 15 Arkadaşının Teklif Ettiği Metin)

MADDE 17. — Türkiye Büyük Millet Meclisi XIX uncu Dönem Milletvekili Genel Seçimi için oy verme günü 20 Ekim 1991 Pazar günüdür.

MADDE 18. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 19. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Anayasa Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 17. — Teklifin 17 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Teklifin 18 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Teklifin 19 uncu maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

